

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

„Samostojno demokratska stranka.“

Ce je mogoče reči s tremi krepkimi
neresnicami eno samo še bolj krepko
laž, potem je to doseženo v imenu »Sa-
mostojne demokratske stranke«, kakor
nazivajo mladini svojo barko.

Zakaj »Samostojna demokratska stran-
ka« ni niti samostojna, niti demokrats-
ska in niti ni to stranka. In da je temu
tako, par dokazov!

Povsod na svetu — in Jugoslavija ne
more biti izjema — velja kot pravilo,
da je samo tista stranka samostojna,
ki ima svoj gotov program in ki tega za-
stopa brez ozira na levo in desno. Go-
spodje, ki predstavljajo danes Samo-
stojno demokratsko stranko, so pričeli
v Jugoslaviji svojo politično karijero kot
predstavitelji »integralnega jugosloven-
stva«, kot zastopniki one čiste jugoslo-
venske ideje, ki ne trpi nobene majo-
rizacije enega plemena nad drugim, ki
zahteva popolno in neokrnjeno enako-
pravnost vseh. Kot nositelji jugosloven-
ske ideje so bili v najostrejši borbi z
radikalno stranko, katero so dosledno
imenovali velesrbsko in reakcionarno.

Zgodilo pa se je, da je demokratska
stranka bila potisnjena od vlade, da je
izgubila svoj upliv na upravni aparat in
s tem tudi možnost, da bi s pomočjo te-
ga aparata ustvarjala sebi politično moč.
Tedaj je nastal razkol v demokratski
stranki. Večina je dejala, da je jugo-
slovenstvo tako važno, da je jugosloven-
ska misel tako sveta, da je treba zaradi
njene čistosti in neomadeževanosti jesti
tudi troji kruh opozicije. Manjšina pa se
ni mogla povzpeti do tega dealizma, tem-
več je zavrgla jugoslovensko misel in
šla z onimi, katere je še pred kratkim
ljuto napadala.

Ta manjšina je tedaj izgubila svojo
samostojnost in postala odvisna od
stranke, ki je zastopala njej nasproten
program.

Pa da bi izgubila Samostojna demo-
kratska stranka samo v tem oziru svojo
samostojnost. Njena odvisnost je postala
še bolj usodepolna. Ker ni imela vsled
svojih metod zaslonbe v narodu, se je
morala nasloniti na one, ki imajo moč in
denar. Zato je bila Samostojna demo-
kratska stranka, oziroma mladinska kli-
ka, ki jo danes v Sloveniji zastopa, ved-
no tista, ki je hotela vladati v Sloveniji
samo s pomočjo Beograda. Zato je pred-
stavljala Slovence kot protidržavne, zato
je klicala proti njim državno silo, zato
je smatrala sebe samo za valpita, čegar
gospodar je vsakokratna vlada.

Iz istega vzroka pa je prišla mladins-
ka klika, ker to je pravi naziv za Sam.
dem. stranko v Sloveniji, tudi v odvis-
nost od velebank. Gospodje so potrebo-
vali mnogo in v poštenem političnem
boju, ko so veliki samo izdatki, majhni
pa prejemki, niso mogli priti na svoj
račun. Torej so šli tja, kjer je bil denar
— k velekapitalu. Ta pa ne stori ničesar
zastonj in tudi na ljubo mladinov ni
prelomil svoje navade. Gospodje so mo-
rali v gotovih stvareh plesati pač tako,
kakor so godli bankirji in njihova sa-

mostojnost je bila prodana in za vselej
zaigrana.

Trboveljska družba ve to dobro in za-
to je danes daljni in dvakrat boljši an-
gleški premog cenejši od trboveljske-
ga!

Enako velika laž je demokracičnost
SDS. — Njeno prvo politično dejanje
je bilo, da je nastopila proti parlamen-
tarizmu in za absolutizem. In ko je en-
kdar stopila na to opolzlo pot, je zašla
vedno nižje in nižje in danes ne velja
v Jugoslaviji nihče drug kot tak tipi-
čen zastopnik nasilja in reakcije, kakor
ravno Samostojna demokratska stran-
ka. Pogazila je državljanske svoboščine,
zatrla svobodo tiska, nastopila proti ne-
odvisnosti sodišč, odpravila duševno
svobodo uradništva in ko vse to ni za-
dostovalo je segla po fizičnem nasilju in
bogzna kam bo še zašla!

In na vse to si upa ta klika govoriti
še o demokraciji! Cinizem brez prime-
re, frivolnost, da ji ni para!

Ce je sploh kedaj živela na ozemlju
Jugoslavije nedemokratska stranka, po-
tem je to današnja Samostojna demo-
kratska stranka in njeno govorjenje o
demokraciji je urnebesna — laž!

Pa gospodje pravijo sebi tudi, da so
stranka! Veliko si domišljujejo, zelo
špekulirajo na dobrosočnost ljudi!

Ne gospodje, pojem stranke vam je bil
vedno nepoznan, ste samo poznali kli-
karstvo. Zato ste bili vedno proti vsa-
komur, ki ni slepo deloval v zmislu va-
ših klikarskih interesov. Zato niste nik-
dar cenili ljudske svobode in zato je bi-
lo samo pri vas mogoče, da ste samo-
lastno predstavljali vrstni red kandida-
tov na listi, pa čeprav je zbor zaupnikov
odločno drugače določil. Ljubljanska na-
predna društva bi mogla o tem mnogo
povedati in tudi v »Slov. Narod« je o
tem marsikaj zapisano.

Vsa vaša politika je v tem, da ste
stranko vedno postavili pred gotova dej-
stva in da ste potem terorizirali potom
svojega tiska — odtod vaša skrb za
tisk, ki se ni hotel sprijazniti z absolu-
tistično metodo gotovih dejstev. Zato ste
dosledno še pri vseh volitvah vsilili vo-
lilem vsakega kandidata in zato padate
pri vsakih volitvah.

Naravnost vzgledno pa ste dokazali
svoje klikarstvo tudi pri občevanju z
drugimi strankami. Stalno in dosledno
ste prezirali političen takt in nikdar se
niste pregovarjali drugače ko za hrbotom
načelstev posameznih strank. V seda-
njem volilnem boju ste dokazali v tem
oziru zlasti nedosežno mojstrstvo in
končno ustvarili proti sebi 14 list! Te li-
ste so dokaz Vaše nezmožnosti, ne pa
nezrelosti slovenskega naroda, kakor ža-
lite svoj narod.

Tri besede, tri pojmi ena sama laž, to
je »Samostojno demokratska stranka«,
ki jo bo označila zgodovina kot »Odvisno
reakcionarno kliko«. In dela te klike
bodo skrbela, da ostane ta resničen na-
ziv neizbrisen.

Pred razkolom radikalne stranke.

JOVANOVIĆ ODPSTOPI KOT PREDSEDNIK IZVRŠEVALNEGA ODBORA
RADIKALNE STRANKE.

Beograd, 30. januarja. Predsednik iz-
vršnega odbora radikalne stranke g. Jo-
vanović je po zatirjanju radikalnih di-
sidentov podal na svojo predsedniško
mesto ostavko, ker se ne sklada z iz-
ključenjem nekaterih svojih prijateljev
iz stranke. Trdijo, da je Jovanović po-
dal svojo ostavko že pred 10. dnevi, pa
je ostalo vse to tajno radi volilne situ-
acije. Prijatelji Jovanovića, ki jih je Pa-
šić izključil, so izjavili, da bodo po volit-
vah osnovali nov klub z Jovanovićem na

čelu. Politični krogi že več dni opažajo,
da se je Jovanović popolnoma odtegnil
strankinemu delovanju. Pašić hoče sedaj
izravnavati nesoglasja, ki bodo brez dvo-
ma porazno uplivala na volitve. Politični
krogi pripisujejo radikalni stranki ko-
maj 100 mandatov. Na drugi strani pa
zopet dobro obveščeni krogi trdijo, da
je s tem razdorom v radikalni stranki v
zvezi bivanje armijskih generalov v
Beogradu.

Atentat na dr. Krafta je bil dogovorjen.

Beograd, 30. januarja. Veliki župan v
Somboru Petrović je izjavil, da se bo
preiskava proti atentatorjem dr. Krafta
z največjo odločnostjo nadaljevala, da se
najde prava sled. Bivši narodni posla-

nec dr. Joco Salešević je v nekem pismu
zelo ostro obsodil atentat na dr. Krafta,
češ, da je bil dan znak za napad strel
iz revolverja. Uspeh preiskave še ni
znan.

Vlada in beneška konferenca.

Beograd, 30. januarja. Sinoči ob 6.
se je vršila seja ministrskega sveta, na
kateri so razpravljali o nadaljevanju po-
gajanj v Benetkah. Seji sta prisostvo-
vala poslanik na beneški konferenci
dr. Rybář in pomočnik prometnega mi-
nistra Avramović. V ministrskem svetu
so bile sprejete konvencije o razdelitvi
arhiva. Ta konvencija je izdelana na
podlagi rimske konvencije, na podlagi
katere dobi vsaka država ono, kar ji pri-
pade iz tega arhiva. Vsaka država je
dalje pooblaščen, da daje prepise iz
arhiva drugih držav glede onega, kar

smatra, da ji je potrebno. Dalje je iz-
delana konvencija o pravnopravnih
dolgovih v avstroogrski valuti, konven-
cija o bolnišnicah na Reki, o razdelitvi
izdatkov za popravilo Rečine, o pomor-
skih kabljih in prometni tarifi. Pred-
met daljše razprave je bilo vprašanje
bazena Thon de Revel. Naša vlada bo
posvetila temu vprašanju največjo paž-
njo. O drugih stvareh na seji vlade ni-
so razpravljali. Danes bo ministrski svet
razpravljaj o ostalih vprašanjih in bo
sestavil načrt konvencij.

Senzacionalen nastop Ircev proti Jugoslaviji.

Rim, 30. januarja. Londonski listi po-
ročajo, da je iz Dublina odpotovala irska
delegacija v New York in odtod v
Washington, da protestira proti vpostav-
itvi izrednih zakonskih mer v Jugo-
slaviji, ki ovirajo svobodno izražanje
ljudstva v političnih zadevah. Nota pro-

testira dalje tudi proti političnim zlo-
činom, ki jih izvajajo oblasti v Črni gori,
Macedoniji ter nad ostalimi nacionalni-
mi manjšinami v Jugoslaviji. Dublinski
listi odobravajo korak irske delegacije,
ki je nastopila proti razmeram v naši
državi.

NEZASLIŠANA NASILJA.

Sarajevo, 30. januarja. Centralni od-
bor Jugoslovanske muslimanske orga-
nizacije je dobil poročilo, da je pozval
upravitelj sreza v Kozareh vse glavarje
in čuvarje skrinjice ter jim izjavil, da bo-
do izgubili glavo, ako bodo vršili svojo
dolžnost za časa volitev. V Sarajevu
dosedaj ni bilo nobenih javnih shodov
in tudi nobenih lepakov razen plakatov
vladnih strank.

MUSSOLINI PROTI PARLAMENTA- RIZMU.

Rim, 29. januarja. Med opozicional-
ci je napravil silen vtis razgovor, ki ga
je imel Mussolini z dopisnikom pari-
škega lista »Echo de Paris«. V tem raz-
govoru je dejal Mussolini, da ne gre
parlamentu to mesto v državi, ki ga da-
nes zaseda. Na sejah upravnih svetov
velikih industrijskih družb se razpravlja
bolj stvarno o potrebah domovine,
kakor pa v parlamentu. Mera je sedaj
polna in Mussolini bo pričel ofenzivo
proti parlamentarizmu. Opozicionalci
vidijo v tej izjavi Mussolinija njegovo
priznanje, da se je pozicija fašizma v

Italiji tako poslabšala, da fašizem ne
sme več upati na zmago pri volitvah.
Zato opozicija ravno dušno pričakuje
Mussolinijev pohod proti parlamenta-
rizmu.

PLENARNA SEJA OPOZICIJE V ZA- GREBU.

Zagreb, 30. januarja. Šef jugoslovan-
ske muslimanske stranke dr. Spaho po-
tuje v soboto v Zagreb, kamor prispe v
nedeljo. G. Davidović bo ostal v Zagre-
bu tudi še v ponedeljek. Iz Zagreba bo
Davidović odpotoval v Sombor, kjer bo
imel skupščino.

NEZASLIŠANO POSTOPANJE Z ARE- TIRANIMI ZEMLJORADNIKI.

Beograd, 30. januarja. V Bosanski
Gradiški, Veluni in Banjaluki vršijo
oblasti nad zemljoradniki velik teror.
V ječah kjer so zemljoradniki zaprti,
so okna odprta in jetniki so izpostavl-
jeni zimskemu mrazu. Ako kdo okna
zapre, jih pazniki snamejo. Opozici-
onalni krogi primerjajo to ravnanje z
inkvizicijo.

Občinske volitve bodo v Ljubljani 18. marca.

Veliki župan dr. Baltič je včeraj izdal
odlok, da se vrše občinske volitve v
Sloveniji 18. marca. Do 8. februarja mo-

rajo biti vložene kandidatne liste. Ter-
mini so značilni, pa gotovi gospodje
vseeno ne bodo prišli na svoj račun.

Za bratski sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci!

Besedolomstvo.

I.

Vsej poštenu Ljubljani je še v spominu, na kako brezprizorno brutalen način je vodstvo tedanje JDS prelo-milo pogodbo, sklenjeno med njim na eni in med vodstvom tedanje Narodno napredne stranke glede skupščinskega mandata v Ljubljani. Naj torej samo na kratko rekapituliramo.

Dne 19. februarja 1923 je bila sklenjena pogodba med načelstvom obeh strank, glasom katere je kandidat narodnega bloka v Ljubljani prof. Reisner, njegov namestnik pa dr. Ravni-har. Prof. Reisner mora odložiti svoj mandat, čim bo uzakonjena službena pragmatika, najkasneje in brezpogojno pa s 1. januarjem 1924. Izrecno se je ugotovilo, da imata kandidat in od-nosno njegov namestnik glede svoje opredelitve h kakšni parlamentarni skupini čisto svobodne roke ter da je eden ali drugi v tem pogledu vezan zgolj na navodilo lastnega načelstva.

Prof. Reisner se je zavezal izpolniti to pogodbo s častno besedo. Načelstvo JDS je pogodbi takoj pritr-dilo ter so zanje podpisali pogodbo poleg prof. Reisnerja — dr. Gregor Žerjav kot predsednik stranke, ter dr. Dinko Puc in Josip Turk kot podpredsedni-ka stranke.

Službena pragmatika je bila uza-konjena 1. septembra 1923. Vodstvo NNS je tedaj opozorilo prof. Reisnerja na njegovo obveznost. Prof. Reisner je prišel z izgovorom, češ, da je službena pragmatika sicer res uzako-njena, da pa niso še izdani vsi izvršilni predpisi.

Vodstvo NNS sicer ni akceptiralo tega stališča, vendar ni dalje pritiska-lo na prof. Reisnerja, tolažeč se, da je 1. januar 1924 itak blizu.

Ko je ta termin prihajal, pa so že nastopali znaki, da bodo mladini za vsako ceno skušali preprečiti izpolni-tev pogodbe.

Najprvo so poizkusili izlepa. Predlagali niso nič več in nič manj, kakor da se NNS zopet fuzijonira z JDS, češ potem je vprašanje glede ljubljanskega mandata rešeno samo po sebi.

Vodstvo NNS je predlog na fuzijo soglasno odbilo z utemeljevanjem, da niso še s sveta spravljene razlogi, za-radi katerih je bilo prišlo do ločitve, da niso razčiščene vse afe-re, ki so bile v javnosti dvigale toliko prahu; in da marveč dnevni dogodki doka-zujejo, da tedanje vodstvo JDS vztra-ja pri svojih zloglasnih metodah n. pr. prodaja »Slov. Narod«. Kljub temu pa je vodstvo NNS se izreklo pri-pravljenim, kooperirati z JDS ob da-nih slučajih n. pr. ob občinskih vo-litvah, i. dr.

To gotovo lojalno stališče pa je do-seglo popolnoma nasprotni učinek: izbruh jeze in sovraštva. Ves žolč pa so izlili na dra. Ravniharja, napram kateremu bi bili morali izpolniti po-godbo. Bili so do pičice podobni žganjarju, ki noče plačati zapite cehe. Namesto, da bi bil dr. Ravnihar uža-ljen, pa so se oni delali ogorčene. S tem pa je bil le potrjen sum, da so s

predlagano fuzijo vse kaj drugega na-meravali kakor pa — sporazum.

Da bi vodstvo NNS v naprej izpod-bilo vsak najmanjši povod za razve-javljenje pogodbe, je založilo, četudi po pogodbi ni bilo vezano, polovico volilnih stroškov in še več z vinku-lacijo, da se znesek izplača vodstvu JDS, čim prof. Reisner odloži mandat.

Prof. Reisner ni odložil mandata niti 1. januarja niti kdaj kasneje. — Vodstvo JDS pa je notabene po re-feratu dr. Puca odobrilo — oziroma je bil prof. Reisner moral ravnati po ukazih dr. Žerjava — to njegovo ob-našanje z edinim utemeljevanjem, češ da kakor se čuje, namerava dr. Ravnihar kot poslanec stopiti v radi-kalni klub(!)

Za vsakega poštenega in nepri-stranskega človeka je jasno, da je to utemeljevanje ničevno, za lase privle-čeno in naravnost proti onemu po-godbenemu določilu, ki pušča dr. Ravniharju glede opredelitve v skup-ščini svobodne roke. Tega se je za-vedalo tudi vodstvo JDS in vsi nje-govi podpisniki pogodbe.

Javno je bilo njihovo ravnanje sti-gmatizirano kot besedolomstvo, po-zvani so bili, naj tožijo zaradi žaljenja časti, nobeden izmed njih, niti prof. Reisner, niti dr. Žerjav, ali dr. Puc in Turk ni našel tega poguma. Saj so si bili svesti, da bo sodišče moralo smatrati, da je doprinešen dokaz res-nice za besedolomstvo. Takrat in da-nes in za vedno imajo na sebi nečastni očitki besedolomstva.

V svoji sodbi glede ljudi, ki snejo svojo častno besedo, si je bila vsa po-štena jugoslovenska javnost na čis-tem, v Ljubljani prav tako, kakor v Zagrebu ali pa v Beogradu. NNS ni imela razen moralnega pritiska no-benega pripomočka, da bi izsilila iz-polnitev pogodbe. Izpolnitve politič-nih pogodb ni mogoče izsiliti niti po-tom sodišča, niti potom kakega dru-gega foruma. Besedolomca zadene pač obsodba vse poštene javnosti. Na to obsodbo pa je imel dr. Žerjav le svoj znani ciničen posmeh.

Vodstvo NNS je poskrbelo, da je dogodka besedolomstva prišla v naj-širše kroge. Vse se je zgrajalo ter po zaslugi obsojalo to nečastno dejanje. Poštenjake v JDS pa je bilo — sram.

Vodstvo NNS je ravno proglasilo bojkot vodstvu JDS ter ukinilo vsako obče-vanje z njim. Bojkotu se je pri-družil tedanji Mestni odbor NRS v Ljubljani. Načelstvo NSS pa je izja-vilo, da že itak v tem smislu postopa napram vodstvu JDS.

Javnost je pričakovala, da bo v vr-stah poštenjakov JDS nastala reak-cija proti vodstvu JDS, kojega pošto-panje ne zasluži nobene častne kva-lifikacije in je nasprotno omadeže-valo celo stranko. Ljudje so sicer mrmrali, priznali, da se je dr. Rav-niharju delala krivica, obsojali dr. Žerjava in njegovo klico, a nihče ni našel poguma, da bi nastopil odločno. Kar pa spričo znanemu terorizmu ni prav nič čudno.

V obrambo dr. Pivka

je nastopil v včerajšnjem »Sloven-skem Narod« g. Stane Vidmar, bivši najstarejši oficir Pivkovega bataljona. Priznamo, da so šli napadi na dr. Pivka, kot dobrovoljca in poveljnika ju-goslovenskega bataljona že tako pre-ko cilja, da je le naravno, če nasto-pijo bivši člani bataljona v obrambo svojega komandanta. Je namreč v resnici zgrešeno, odrekati idealizem tistemu, ki je tvegaj svoje življenje za prepričanje. In to so storili vsi dobro-voljci in tudi oni Pivkovega bataljona. Škoda pa je, da strelja tudi g. Stane Vidmar preko cilja, ko pravi, da bi moral vsak narodnjak brez premišlja-nja glasovati za dr. Pivka. Tako jasna in evidentna pa stvar vendar ni in to čuti tudi g. Stane Vidmar sam, ko označuje to domnevo kot naivno. Za-kaj dr. Pivko ni danes noben kandi-dat dobrovoljcev ali nacionalistov, temveč je kandidat gotove politične stranke in kdor glasuje danes za dr.

Pivka, ta glasuje tudi za njegovo stranko — to je za Samostojno demo-kratsko stranko. Bo pa že oprostil g. Stane Vidmar, če ogromna večina Slovencev nima prav nobene volje glasovati za Samostojno demokratsko stranko. Vsaj je bil tudi g. Stane Vid-mar nekoč sam odločen njen nasprot-nik in tedaj ni zgrešila ta stranka niti polovico teh grehov, ki jih je za-krivila sedaj, ko je že v agoniji. Ko je prevzel g. dr. Pivko kandidaturu na programu Samostojne demokrat-ske stranke, tedaj je pokopal svoje zasluge kot dobrovoljec in javnost ga more in sme preso-jati le kot kandi-data reakcionarne in nesvobodomi-selne stranke. Naj bo g. Stane Vid-mar uverjen, da ni to le naše mnenje, temveč da pravijo danes vsi prijatelji dr. Pivka soglasno, da je škoda dr. Pivka, ker se je dal izigrati od samo-stojnih demokratov.

Končno bi pripomnili še sledeče:

Ko je nastopil dr. Pivko kot dobro-voljec, tedaj je bil na višku boj za zu-nanjo svobodo Jugoslovenov. Danes pa je na višku boj za notranjo svo-bodo Jugoslavije. Ta boj ni nič manj važen od prvega, zakaj vsa zunanja svoboda ima zmisel le kot možnost no-tranje svobode. Tudi v sedanjem boju so potrebni dobrovoljci, tudi sedanjí boj bodo odločili patriotje, ki poznajo samo ožir do idealov in nobenega drugega in žalostno je, da niso v vr-stah teh dobrovoljcev danes vsi oni, ki so se borili za zunanjo svobodo Jugoslavije. Ali jim je mar zmanjkalo idealizma, ali pa uvidevnosti, da ko-rakajo z onimi, ki hočejo potem na-silja izsiliti si pri volitvah zaupanje ljudstval

Kandidatura dr. Pivka je težka zmota in zato za narodno stvar škod-ljiva. Mesto da bi utrdila narodne vr-ste, mesto da bi služila oni vzvišeni ideji, ki je rodila dobrovoljstvo, je v službi ljudi, ki so nasprotniki svo-bode, ki so v največjem boju z na-rodom.

Pravi dobrovoljec pa gre vedno z narodom in ker danes ne gre z na-rodom dr. Pivko — zato javnost ne vidi v njem bivšega dobrovoljca, tem-več eksponenta za korupten režim in odtod njegova obsodba! To naj upo-števa g. Stane Vidmar in potem ne bo streljal preko cilja!

Volivna borba.

Kdo bo zmagal?

Zmaga g. Mohoriča je čisto sigurna, vzklikajo mladinski listi. Če je temu res tako, zakaj pa ni sprejel kandidature v Ljubljani g. dr. Albert Kramer, o kate-rem se ve, da bi bil zelo, prav zelo rad poslanec? Zakaj si je izbral g. Kramer raje dva najmočnejša okraja na Kranj-skem, mesto da bi kandidiral v Ljub-ljani? — G. dr. Kramer je pač znal, da dobi mladinska stranka preje na deželi dva mandata, ko pa v Ljubljani samo enega! Tako brezizgledna je namreč kandidatura g. Mohoriča!

MALO DOKAZA.

Pri zadnjih občinskih volitvah ko so mladini nastopili tako samostojno ko danes, je prejela mladinska lista 1822 glasov, Jugoslovenska zajednica pa, ka-tero so tvorili prav isti ljudje ko danes Narodno zajednico, pa je prejela 2917 glasov. Volitve so se vršile začetkom de-cembra leta 1922.

Od tedaj pa do danes niso mladini storili nič enega koraka, ki bi jih mo-gel javnosti priporočiti. Nasprotno so zagrošili celo vrsto dejanj, ki so jim morala vzeti še zadnje bore ostanke simpatij, ki so jih uživali.

Ali naj pričujemo z naštevanjem nji-hovih škodljivih dejanj? — Zavijte sa-mo mimo znane tovarne laži na Miklo-šičevi cesti dalje proti kolodvoru in se ustavite pri sodnji nasproti nove zgrad-be ambulatorija bolniške blagajne in takoj ste nazorno spoznali vso mladinsko politično zmožnost in njihovo poli-tično moralo.

Ta ambulatorij bi moral biti še en-krat tako velik, kakor je sedaj, ves pro-stor bi bil zazidan in stroški bi bili na-tančno tisti, kakor so sedaj. Toda mla-dini so izročili denar bolniške blagajne v Zagreb, vzeli so slovenskemu obrt-niku in delavcu, ki sta zbrala denar, vso pravico, da z njim razpolagata in ves užitek denarja ima Zagreb, oziroma ti-sta banka, katera je svoje dni tako ka-valirsko plačevala mladinske uslužnosti.

Ambulatorij na Miklošičevi cesti — to je en kričež dokaz politične zmožnosti mladinov in njih odvisnosti od bank. In ta dokaz je tako kričež, da je z njim uresničen pregovor, ki pravi:

Kamenje bo vpilo!

SVARILO!

Jutroveci so med drugimi svojimi »na-prednimi in svobodomiselnimi« meto-dami, s katerimi izražajo svoje spoštova-nje do prepričanja svojega političnega nasprotnika, začeli izvrševati teror tudi s tem, da poedine pristaše nasprotnih strank postavljajo na pranger. Če je tr-govec, obrtnik ali uradnik, mu skušajo tudi gmotno škodovati. Na ta način mi-slijo ustraševati ljudi, da se ne bi dr-znili javno izražati svojega političnega prepričanja. Mladinom pošiljam tem po-tom prav resno svarilo. Tudi mi lahko začnemo z enakim orožjem ter brez par-dona postavimo na pranger vse one, ki se danes bodisi v Ljubljani, bodisi na deželi pehajo za Žerjavove kandidature. Kajti zapomnite si, da pride po 8. fe-bruarju dan plačila za vse, kar je danes v zvezi z mladinsko kliko. Ljudje bodo takrat s prstom kazali na vse one, ki so eksponirali za Žerjavovo strahovlado. In dobro ne bo takrat ne za dotičnega tr-govca ali obrtnika, pa tudi ne za urad-nika. Zadel jih bo bojkot vse poštene javnosti. Torej gospodje mladini kar na-

daljujte! Ampak potem zob za zob, oko za oko!

G. PRIBIČEVIČ SE MAŠČUJE.

Kot odgovor na demonstracije na beo-grajski univerzi, je Pribičević odredil, da se ustavijo štipendije vsem onim, ki se smatrajo za komuniste in destruktiv-ne elemente. Tako je Pribičević odvzel ogromni večini akademikov štipendije, da zaduši glas omladine in tako pre-straši še ostale akademike v državi. Od-redba je preveč cekinasta, da bi dosegla namen.

BLAŽEN, KDOR VERUJE.

G. Pribičević je podal novinarjem z ozirom na znane dogodke na svetosav-ski proslavi izjavo, v kateri pravi, da je demonstracije priredila le peščica ko-munistov in Davidovičevcev in da je zato ponosen, če so proti njemu destruk-tivni elementi. — Je res zabavno, kadar je minister ponosen na to, da je bil vpri-čo kralja in vsega diplomatskega zbora izžvižgan samo od peščice dijakov in ko se ni našel od vseh dijakov niti eden, ki bi nastopil v obrambo g. ministra, pa čeprav so bile galerije nabito polne di-jakov! Včasih je tudi za ministra grozdje kislo!

SREČNA DEŽELA

je na vsak način Jugoslavija. Tako je dejal neki tujec. In po pravici! Jugo-slavija je namreč edina država na svetu, v kateri človek lažje postane minister, ko pa poslanec. — Ali res, g. Žerjav?

S SILO HOČEJO RADIKALI LIKVIDI-RATI DVOJNE LISTE.

Danes se bodo konference pri Pašiću nadaljevale. Na njih bodo razpravljali o volilnih pripravah in o izvršnem odboru radikalne stranke. Izvršni odbor je na podlagi včerajšnjih predpoldanskih po-svetovanj nadaljeval sinoči svoje delo. Izvršni odbor je sklenil podvzeti vse ko-rake, da bi pri volitvah zmanjšal število kandidatnih list. Cesar ne bi mogel sto-riti s prigovarjanjem ali z nasveti, to bo učinil s silo, posebno s policijskim pri-tiskom, samo da bo onemogočil uspeh drugih list in eventualno tudi preprečil dostop na volišče. Dalje je odbor raz-pravljal o kandidaturi disidenta dr. Ka-taniča v rudniškem okrožju. Ves trud izvršnega odbora radikalne stranke, da bi uglađil spor, je bil zaman.

KONTROLA EVROPE.

V Beograd je prišlo veliko število tu-jih novinarjev, zlasti čeških, nemških in francoskih, da poročajo svojim li-tom o poteku jugoslovenskih volitev. Pričakuje se, da pride prihodnji teden v našo dr-žavo tudi več angleških in ameriških novinarjev. Sedanjemu režimu je seveda prisotnost tujih novinarjev silno nelju-ba, ker vsi ti novinarji pomenijo učin-kovito kontrolo Evrope, preko katere ne bo mogla iti niti sedanja vlada.

KAKE »DOKUMENTE« OBJAVLJAJO.

Edmund Steinacher, katerega obtožu-je beograjski tisk, da je z Radićem v imenu nemške stranke sklenil pogodbo, objavlja v »Neue Freie Presse« izjavo, da je Radića pred odhodom v Moskvo dvakrat posetil in da se je zadržal dalje časa z njim v razgovoru. O tem razgovo-ru je bil sestavljen zapisnik, katerega je Radić potrdil in podpisal. Steinacher da-lje odločno demantira, da bi bil on kdaj sklenil kako pogodbo in pripominja, da za svoj pogovor z Radićem ni bil pover-žen od nemške stranke v Jugoslaviji.

Za poštenost — proti korupciji.

Kako korupcija je ugnezila beograjska čaršija v Srbiji, to je vsem znano iz nedavnih razprav v parlamentu in iz preminih afer, ki so se javno obravnavale. Doživeli smo škandal, da je bilo 6 bivših ministrov obtoženih v parlamentu radi koruptivnih činov na škodo državnega premoženja. Naj bo omenjena samo še ena medvojna afera, ko je neki uradnik našega poslanstva v diplomatskih, pred carinsko revizijo varnih kovčegih tihotapil s pomočjo sina enega naših najstarejših državnikov, iz Francije v Švico platin, kjer so ga prodajali — nemškimi trgovci, katerim je platin dobro služil, ker so ga rabili za nemške vojne aeroplane. Ker je bila ta trgovina z neprijateljem strogo kazniva po francoskih zakonih, so francoske oblasti dotičnega diplomatskega uradnika aretirale. Afera je takrat vzbudila veliko senzacijo. Srbske oblasti, tedaj že na Krfu, so izposlovali izročitev tega uradnika. Toda — srbski zakon ni poznal kazenskega paragrafa o trgovanju z neprijateljem — in ptiček je zletel v svobodo! O tem se je drugod svojčas obširno razpravljalo — dobro pa je, da tudi slovenska javnost dozna, kake baže čaršija tlači srbski narod!

Kaj čuda, da so se s to beograjsko korupcijo kmalu našli tudi pri nas v Sloveniji ljudje, ki so korupcijo zdavnaj že poznali. Da omenimo samo par slučajeve:

Agro-Merkur!

Mnogo jih je, ki se ne spominjajo dobro manipulacij pri Agro-Merkurju v Ljubljani in pri posojilnici v Kočevju. Se le po vojni se je dr. Žerjav posrečilo, da je dosegel svojo pomilostitev od regenta. In dr. Žerjav je vaš prvi mož, gospodje »mladini«, ki ga smatrate za najboljšega med vami! Pri nas smejo seveda ti ljudje postati celo visoki funkcionarji, pri nas se ti ljudje upajo celo kot kandidati apelirati na narod, naj jim z izvolitvijo za poslance da svojo zaupnico! Jadna nam majka Jugoslavija!

Svinčena afera!

Kdo ni slišal o njej? V l. 1922 je tedanji ravnatelj Jadranske banke v Ljubljani na obnem zboru iznesel manipulacije, ki so jih prejnjši vodje zavoda (Praprotnik et comp.) vršili pri kupčijah s svinčom na škodo tehniško-visokošolskega fonda v Ljubljani in propagandnega plebiscitnega fonda za Koroško.

Ljubljansko deželno sodišče je uvedlo proti Praprotniku et comp. kazensko preiskavo. Osumljeni so bili med drugim goljufije pri prodaji svinca iz koroškega rudnika Mežice. Obdolženi so bili, da so s fingiranimi prodajnimi cenami in fakturami oškodovali za milijonske zneske tehniško-visokošolski fond, plebiscitni koroški fond (pred plebiscitom!), Jadransko banko, Zadržno zvezo, Zvezo slov. zadrug itd.

K temu je prišlo še razkritje o fingiranih političnih kontih »Markovič« in »Lavrič« pri Jadranski banki, iz katerih so vodje »mladinov« v Ljubljani pod raznimi fingiranimi imeni (Peter Smola etc) dvignili nad K 3.000.000.— in sicer kakor so tedaj trdili, za kulturne, politične in humanitarne namene. Stvar je bila za »mladinske« generalštab toliko mučnejša, ker se je izkazalo, da so bili ti dvignjeni zneski pokriti deloma baš z denarjem, izvirajočim iz gornjih kupčij s svinčom na škodo naših socialnih in nacionalnih ustanov. Topogledna obširna »Poslana« je objavljala takrat še neprodani »Slovenski Narod«!...

PRIPRAVLJAJO SE NA PORAZ.

Kakor doznavamo, bodo vsi spisi bivšega pokrajinskega namestništva v Zagrebu odpravljeni v Beograd, da bi se po volitvah onemogočila zopetna vzpostavitev pokrajinske uprave.

POSLEDICE NASILJA.

Zemljoradniški poslanec Uroš Stajič, oficir-invalid, je vrnil kralju vsa odlikovanja, ker je bil v Sremu napaden! Stajič je poslal obširno pismo kralju, v katerem utemeljuje ta svoj korak.

In kaj so prizadeti »mladinski« generali napravili?

Na povelje svojega vrhovnega gospodarja dr. Žerjava in njegovega varovanca in intimnega prijatelja Praprotnika se je dvignil »mladinski« tisk in uprizoril tisto nezasišano kampanjo proti Jadranski banki, ki je vsem, posebno gospodarskim krogom predobro znana!

Sledila je denunciacija Jadranske banke v Trstu pri fašistovskih italijanskih oblastih; ta banka je takrat vsled runa kot posledice te denunciacije utrpela težki udarec! —

Sodna kazenska preiskava v Ljubljani je trajala leto dni in je bila v poletju 1923 zaenkrat ustavljena.

»Mladini« so poskočili veselja, češ — oprani smo! Ne, gospodje — umazani ste, kakor ste bili! To bo pokazala bližnja bodočnost! —

Beograjska čaršija, s katero so takrat »mladinski« generali že sedeli v objemu za isto mizo, pa je k vsem dogodkom zadnjih let — molčala! Akcije Trboveljske družbe so imele takrat kurz okoli Din 1200.— ena.

Oškodovanci, t. j. Tehniški fond, koroški fond, naše zadržne organizacije itd. pa do danes niso dobili povrnjene niti pare škode, katero so bili utrpeli! Kupovanje prepričanja!

Tudi to se imamo zahvaliti vodjem obsodbe »mladinske« klike v Ljubljani. Omejujemo se topogledno samo na to, da citiramo notico, ki je izšla v »Novi Pravdi« od 24. januarja t. l. pod naslovom »Judeževi grošiči«:

»Gospod profesor Reisner, ki je prelomil svojo častno besedo po naročilu in v sporazumu z vodstvom »mladinske« stranke s tem, da si je proti jasnemu pismenemu dogovoru zadržal ljubljanski mandat — je prejel za svoje besedolomstvo plačilo: imenovan je bil ravnatelj srednje obrtne šole v Ljubljani. Čestitamo! Ker pa je bil prvotno profesor Pressel namenjen za to mesto, mu je sedaj obljubljena druga sinecura: dobi ali bogato plačano ravnateljstvo založbe šolskih knjig, ali pa obrtno nadzorništvo, ki bi se v ta namen nalašč ustanovilo. Tudi dr. Niko Zupanič pričakuje svoje plačilo v obliki profesure na ljubljanski univerzi. Opozarjamo oba Žerjavova adjutanta, naj jima svoje obljube izpolni pred volitvami, ker po volitvah — ne bo več časa za to!«

Na to notico nihče od imenovanih gospodov ni reagiral!

Take metode predstavljajo sistematično zastrupljanje in korumpiranje naše slovenske duše. Čast — to naj bo vsakomur prvi princip v življenju! Ako ni maščevati v sebi, nisi vreden, da sedi v poštenu družbi! In ta čut za čast in moč tatost se ubija s takimi metodami sistematski med našo inteligenco!

Ni izključeno, da bo »mladinska« gospoda toliko brezobzirna, da bo skušala v svojem, velekapitalu prodanem časopisu predstavljati gornja fakta kot nekaka »zavijanja dejstva«, kot nekak »volilni manevar«, ki ima namen oplati volilce. Le počasi gospodje, ker sicer pridejo na vrsto stvari, ki vas bodo bolele ravno tako ali pa še bolj!

Eno pa nikar ne mislite, gospodje »mladini«! Da so svinčeni in drugi obračuni z vami končani! Do volitev imate še oblast v rokah, do volitev vam je še dana možnost, da terorizirate in preganjate — toda čas bo prišel, ko bo po 8. februarju t. l. terorja konec in tedaj bo napočila ura, ko si bo slovenski narod odtrgal od svojega telesa pijavke!

Burni doživljaji.

Znameniti roman z Južnega morja od svetovno znanega pisatelja Jack-a Londona pričnemo priobčevati v

soboto.

Čitajte! Ne zamudite začetka romana!

Vojvodinski Srbi za avtonomijo Vojvodine.

Med Srbi v Vojvodini, radikali ravno tako kot med samostojnimi demokrati, se silno širi nezadovoljstvo. Vedno bolj se množe glasovi, da se osnuje v Vojvodini posebna Vojvodinska stranka, katere glavna zahteva naj bi bila: avtonomija Vojvodine.

Srbski »Banatski glas« prinaša v tem oziru nad vse značilen proglas Bože Ankića. Med drugim pravi v tem proglasu Ankić:

»Vojvodinci so l. 1918 brezpogojno in z veseljem sprejeli ujedinjenje. Danes je Vojvodina zapostavljena in razočarana. Vsak kraj v državi pride do besede, samo Vojvodina ne. Vojvodinci smo postali deveta briga gospodujočih in nalagajo se nam samo dolžnosti in bremena.

Kadarkoli je treba nekaj narediti za Vojvodino, vselej se reče: ni v proračunu predvideno.

Proti Vojvodincem se postopa z največjim nezaupanjem, vojvodinski uradnik trpi, ko noben drug na svetu. Pa čeprav smo Vojvodinci največ dali srbstvu, se nam vendar še vedno pravi »Švabi« in »Madžaroni«.

Da se nahajamo Vojvodinci v zelo žalostnem stanju, ni tega kriv samo Beograd temveč tudi Vojvodinci sami, ker vse mirno trpimo in ker smo razbiti na sto strank, mesto da bi se enotno uprli sili, ki se je navadila na Vojvodino.

Od danes naprej moramo voditi samo čisto vojvodinsko politiko. Ničesar se ne sme zgoditi v Vojvodini brez našega pristanka!

Ankić pozivlja na to Vojvodince, da osnujejo po volitvah svojo novo vojvodinsko srbsko stranko, ki bo vodila samo vojvodinsko politiko.

Se dalje ko Ankić pa je šel nosilec liste samostojnih demokratov, ki čisto odkrito nastopa za avtonomijo Vojvodine.

V Sloveniji pa proglašajo samostojni demokrati takoj vsakogar za veleizdajalca, separatista in nasprotnika države, samo če govori o možnosti avtonomije.

V Vojvodini za avtonomijo, v Sloveniji proti. To je tista slavna načelna politika samostojnih demokratov, katere vodi dr. Žerjav neusmiljeno in brezobzirno v pogin. Zaman je Vaša pomoč, g. Mohorič, zaman je vaš trud, g. Županič!

Kdo je Bedeković?

Včeraj smo poročali, da je imenoval dr. Bedeković, šef zagrebške policije vse zagrebške sodnike avstrijakante, katere je treba z metlo napoditi.

Kaj bi dal dr. Bedeković danes, da ni nikdar izrekel svoje žaljivke! Zakaj, sedaj prihajajo na dan stvari, ki pričajo, da nima dr. Bedeković prav nobene pravice, da očita drugim avstrijakantščino, ker je bil sam največji avstrijakant.

V »Hrvat« objavlja dr. Milovan Zanić s polnim podpisom svoje spomine o dr. Bedekoviću. S temi spomini je dr. Bedeković tako razkrinkan, da je sramota za vso zagrebško policijo, če je samo desetina tega resnična, kar pravi dr. Zanić.

Evo poslušajte, kaj pravi dr. Zanić o Bedekoviću.

Bilo je pred vojno, ko je Avstrija pripravljala vojno proti Srbiji. Tedaj so nadvojvodi prihajali v naše kraje, da inspicirajo armado. Tako je prišel v Zagreb tudi nadvojvoda Leopold Salvator. Ko je bil nadvojvoda v gledališču, je iztaknil dr. Bedeković, ki je že tedaj služil pri policiji, nekega dijak, pri katerem je našel revolver. Ker je ta dijak pripadal nacionalni omladini, je bil takoj skonstruiran atentat na nadvojvodo in Bedeković je dobil visoki red Franja Josipa. Dotični dijak je prišel pred sodišče, kjer je bil oproščen, ker se je izkazalo, da je pomagal aranžirati atentat detektiv, pri katerem je dijak stanoval.

Prišla je vojna. Srbska vojska je prodrla v Srem. Vse jo je tedaj navdušeno pozdravljalo. Toda veselje je bilo žal le kratko, ker se je morala srbska vojska umakniti. Tedaj je prišlo avstrijsko ma-

ščevanje. Sestavljale so se posebne kazenske ekspedicije in eni od teh je načeloval dr. Bedeković, dočim sta mu pomagala Klobučarić in Manko Gagliardi, ki je danes zagrebški dopisnik velebskega režimskega »Balkana«.

Kaj je delal dr. Bedeković?

Bedekovićeva ekspedicija je pričela delovati v Jasenovcu in nadaljevala to »delo« v Mlaku, Novskem, Raiću, Novi Gradiški, Okučanih in Davoru. Kamor je prišla, povsod je bil jok in stok. Težko je popisati, kaj so vse delali z ljudmi. Neusmiljeno se je pretepalo starce, žene in otroke. Zanić je v Novi Gradiški sam gledal, kako zverinsko so postopali proti ljudem. Srbi iz Nove Gradiške bi mogli o tem povedati mnogo. Zanić se je za preganjanje Srbe zavzel. Posledica tega je bila, da je Bedeković v kavarni naščuval nanj svojega psa z besedami: »Such den König Peter!« — Drugi dan je odšla ekspedicija v Davor. Tu je 13 srbskih hiš. Vse Srbe so pozvali v občinsko hišo. Tu so jih z gumastimi palicami, v katerih je bila železna vrv, tako premlatili, da so vsi kri bruhal. Nato so jih prisilili, da so lizali kri na tleh. Zaradi tega dogodka je vložil dr. Zanić ovadbo, ki pa kljub njegovi osebni intervenciji ni bila nikdar rešena. Dr. Bedeković je nato ovadil dr. Zanića, da je član »hrvatskega dela beograjske Narodne Obrane«. Kaj je to pomenilo v tistih časih, ve vsakdo.

In sedaj zmerja dr. Bedeković sodnike, ki so oprostili Jugoslovane, katere je ovajal dr. Bedeković kot avstrijakante!

Daleč smo prišli in če bo šlo tako naprej, bo v resnici še Jugoslavija ogrožena!

Volišča v Ljubljani.

Za skupščinske volitve dne 8. februarja t. l. je državni odbor v Beogradu določil za mestno občino ljubljansko 20 volišč. — Ta volišča so:

I. volišče: Šolski okraj (od Kodeljevega do Strossmayerjeve ulice) v II. državni gimnaziji, Strossmayerjeva ulica št. 1, na Poljanah.

II. volišče: Šolski okraj (ostali del in magistratni okoliš do Tranče) v Mestnem domu.

III. volišče: Šentjakovski okraj (I. del do Florjanske cerkve) v Šentjakovski šoli, —

IV. volišče: Šentjakovski okraj (II. del do Gruberjevega kanala) v mestni osnovni šoli na Prulah.

V. volišče: Trnovo, v mestnem otroškem vrteu, Cerkvena ulica št. 21.

VI. volišče: Krakovo in I. del dvorskega okraja do Cojzove in Rimske ceste (volilci A do L) v mestni šoli na Cojzovem grabnu.

VI.a volišče: Krakovo in I. del dvorskega okraja do Cojzove in Rimske ceste (volilci M do Z) v mestni šoli na Cojzovem Grabnu.

VII. volišče: Dvorski okraj (II. del med Cojzovo in Rimsko cesto do Nunske ulice in Kongresnega trga) v državni realni.

VIII. volišče: Dvorski okraj (III. del med Nunske ulice in Kongresnim trgom do Aleksandrove ceste) v mestnem dekliškem liceju.

IX. volišče: Kolizejski okraj (med Aleksandrovo in Dunajsko cesto (volilci A do L) v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici št. 10.

IX.a volišče: Kolizejski okraj (med Aleksandrovo in Dunajsko cesto, volilci M do Z) v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici št. 10.

X. volišče: Kolodvorski okraj I. del (med Dunajsko cesto in Kolodvorsko ulico) v justični palači.

XI. volišče: Kolodvorski okraj II. del (med Kolodvorsko ulico in Resljevo cesto) v ženskem učiteljskem na Resljevi cesti 10.

XII. volišče: Kolodvorski okraj III. del (med Resljevo in Vidovdansko cesto) v moškem učiteljskem na Resljevi cesti 10.

XIII. volišče: Kolodvorski okraj IV. del (med Vidovdansko in Ahaceljevo cesto) v šoli na Ledini.

XIV. volišče: Vodmatski okraj, v mestnem zavetišču za onemogle v Japljevi ulici št. 2.

XV. volišče: Predkraji, v vrtnem salonu gostilne Čošnovar na Dolenjski cesti št. 3.

XVI. volišče: Šiška s Vodovodno in Hramniško cesto, volilci A do J, v Šišenski šoli.

Za gospodarsko samostojnost Slovenije — proti nenakemu obdavčenju!

Politične vesti.

— Po atentatu na posl. Krafca. Bački veliki župan je dobil včeraj od notranjega ministra nalog, da osebno izvede preiskavo glede napada na dr. Krafca. Veliki župan v Novem Svcu je včeraj poslal k dr. Krafcu sodnika, da ga zasliši. Zaslišanje je trajalo le malo časa. Preiskave v bližnjih selih se nadaljujejo. Kakor se doznava, so bili izvršeni tudi na ostale nemške poslance napadi. Tako je n. pr. v Červenci dr. Tenbel imel zborovanje, na katerega so vdrla dobrovoljci in z revolverji prisilili dr. Tenbela, da je zapustil skupščino. Ko so ostali Nemci prišli na ulico, je navela nanje policija in jih je nekaj težko ranila. Dr. Tenbel je odpotoval v Beograd, da protestira pri notranjem ministru.

— Zadnji zavezniki jih zapuščajo. »Narodni listy«, glasilo čeških mladikov, ki so imeli dosedaj veliko veselje nad Pašičevo vlado, reakcionarci vseh dežel se namreč dobro razumejo, poročajo, da so se pojavila v sedanji jugoslovanski vladi težka nesoglasja. Nasprotje med pristaši Ljube Jovanovića in Pašića je tako naraslo, da se v beograjskih političnih krogih zopet govori o Jovanovićevi vladi, ki bi se sporazumela s Hrvati. Radikali obeh struj pa se pripravljajo, da na podlagi volilnih rezultatov uravnajo svojo politiko do Hrvatske. Verjetno je, da se sedanja vladna koalicija razbije in da puste radikali Pribečevića na cedilu. — Tako »Narodni listy«, ki bi za sedanjo vlado radi ugodno poročali, samo če bi mogli. Toda padec sedanjega režima je tako jasan, da ga morajo napovedati celo »Narodni listy«.

DROBNE VESTI.

Za namestnika Švehle, ki je obol el je imenovan Stfibryny. V zvezi s tem se mnogo govori o predstoječi vladni krizi na Češkem.

Zavezniki vlade so Nemčiji sporočili, da se ne izvrši izpraznitev kölnske cone, dokler ne zadosti Nemčija svojim pogodbenim obveznostim.

V Avstrijo so se začeli vračati bivši nadvojvodi in nadvojvodinje. Po avstrijski ustavi je dovoljen povratak samo onim Habsburžanom, ki so prisegli zvestobo republikli, sedanja krščansko-socialna vlada pa dovoljuje nadvojvodom povratak tudi brez predpisane prisege. Je pač ljubezen prevelika.

Za šefa rdeče armade je imenovan mesto Trockega general Fumze.

Dva člana rodbine Garibaldi nabirata dobrovoljce, da se poruši sedanji fašistovski režim v Italiji. Fašisti so vsled tega seveda izven sebe.

TUDI LOVREKOVIĆ FALZIFICIRAL PODPISE.

»Hrvat« objavlja izjavo 11 kmetov, ki so podpisani na Lovrekovićevi kandidadni listi, da niso nikdar podpisali te liste in da so njihovi podpisi falzificirani.

Da, taka je stvar, g. Lovreković! Kdor se druži s samostojnimi demokrati je izgubljen!

ZOPET BLAMAŽA.

Sodišče v Belovaru je odbilo zahtevo zagrebškega policijskega ravnateljstva, da se razveljavi kandidatna lista, katere nosilec oziroma namestnik sta bivša poslanca Josip Čižmeković in Stjepan Uroić.

Dnevne vesti.

— Polni ognja so bili včeraj gospodje pri »Slovenskem Narodu«, da nas prav temeljito oklestijo. V svojem ognju »Narodnega Dnevnika« kar pričakati niso mogli in so nas zato prosili, da ga jim čim preje pošljemo. Njihovi želji smo z veseljem ustregli, ker smatramo za dobro, da tudi pri »Slovenskem Narodu« boro včasih kaj pametnega. Toda kako veliko je bilo ogorčenje gospodov pri »Slovenskem Narodu«, ko so spoznali, da nas ne smejo »pozdraviti«, ker bi v tem slučaju storili to, kar smo napovedali v svojem »Tretjem pozdravu«. Zato so se zavili v molk, pa čeprav je bil v »Narodnem Dnevniku« objavljen odgovor »Slovenskemu Narodu« in bi imeli gospodje dovolj vzroka, da odgovore. Ampak gospodje so že tako vajeni, da na argumente molče. To priznanje nam končno zadostuje!

— K včerajšnji notici »Predrznost«, ki je prišla v naš list brez vednosti izdajateljeve, resnici na ljubo konstatiramo, da pisec te notice zadeve z močnimi kartami na Dunaju očitno prav nič ne pozna. Ker tudi političnemu nasprotniku ne maramo delati krivice, ugotavljamo iz lastnega nagiba, da dunajsko kazensko sodišče manipulacij z močnimi kartami ni nikdar primerno ocenilo, ker zadeva sploh ni prišla do razprave, o kakor porotne sodbe v Ljubljani pa v zadevi, na katero pisec namigava, sploh ni prišlo, ker je obtoženi odgovorni urednik »Slovenca« očitke, objavljene v »Slovencu« glede močnih kart, po zaključeni porotni razpravi javno preklical in obžaloval.

— Sijajen in celo briljanten, da je bil shod železničarjev, ki ga je priredil G. Mohorič, pravi »Slovenski Narod«. V resnici pa je bila stvar čisto druga. Železničarji iz vse Slovenije bi morali priti na shod, prišlo jih je pa tako malo, da je bila dvorana Kazine skoraj prazna. Pa kdo bi tudi šel poslušat dolgočasne razprave g. Mohoriča. Pa še tisti, ki so prišli, niso bili pristaši g. Mohoriča. Ko je namreč ta na koncu svoje dolgočasne pridige zaklical, da naj vsi glasujejo za Nacionalni blok, so železničarji glasno vzklknili, da tega ne bodo storili. Polomija je bila tako perfektna.

— »Javno nasilstvo«. Podpisano uredništvo izjavlja, da ne odgovarja vest, priobčena pod gornjim naslovom v 1. številki »Narodnega Dnevnika«, kakor da bi bil zagrešil g. France Lovše, mesar na Tržaški cesti nekako javno nasilje, resnici. G. Lovše nima s tem dejanjem nobene zveze in ni bil v stvari niti zaslišan. Naše informacije, čeprav sloneče na uradnem obvestilu, so se izkazale kot popolnoma neosnovane in zato vest obžalujemo. — Uredništvo »Narodnega Dnevnika«.

1— Finančni delegat dr. Šavnik je uradno odpotoval v Beograd k sejam komisije za reorganizacijo finančne uprave in je za čas svoje odsotnosti izročil vodstvo delegacije svojemu namestniku dvor. svetniku Bonaču. Prosveta.

SVETOSAVSKA PROSLAVA.

Pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani je priredila na dan sv. Save, dne 27. januarja dopoldne v Unionu Svetosavsko šolsko proslavo, na kateri je sodeloval pevski zbor

učiteljska pod vodstvom skladatelja Emila Adamiča, ki je poleg svetosavske himne zapel več lepih pesmi. Otroci so deklamirali domorodne pesmice, sodelovala je na lepo uspel proslavi tudi godba dravske divizijske oblasti pod kapelnikom dr. Čerinem.

Zvečer pa se je vršila v isti dvorani Svetosavska beseda, katero so posetili v častnem številu zastopniki vlade, vojaštva, uradov, kulturnih korporacij in precej občinstva. — Bilo bi ga več, da niso nastavili višjih cen kot pri koncertih. Prireditelj je imela značaj umetniškega koncerta. Moški zbor Glasbene Matice je pod vodstvom svojega pevovalke Srečka Kumarja svedčano zapel Svetosavsko himno, katero je občinstvo poslušalo stoji. Nato smo se divili novi, originalni in zelo posrečeni skladbi E. Adamiča »Svatovskim pesmim«, katere je z bravuro prednesal mešani zbor Glasbene Matice, vpleteni basovski solo pa je pel operni pevec g. Zupan. Odličan je bil zbor v X. Mokranjčevi rukoveti in srečno je objadral vse neštete čeri težkega Adamičevega moškega zbora »Napitnica«, ki zahteva boljše zasedbe tenoristov kot je bila to pot. Zbor Glasbene Matice se preraja v novem, modernem duhu in njegov dirigent g. Kumar nam je porok, da tudi doseže svoj cilj. — S solo točkami so sodelovali gna. Rozumova, gg. Betetto in Cvejič, vsi trije z velikim uspehom. Pohvalno so si izbrali za nastop skladbe iz jugoslovanske solospeske literature, med katerimi ste posebno zanimali Adamičeva, zelo redko peta »Kot iz tihe zabljene kapele« in Lajovčeva »Begunka pri zibelci«. — Klavirsko spremljevanje je rutinirano oskrbel kapelnik Balatka. — Poslušalci so vsa izvajanja odlikovali s hrupnim priznanjem in soliste prisilili k dodatkom. Prof. Kumar je prejel venec s trobojnico, solisti pa košarice cvetic. — Po končanem vzporedu se je razvil ples. Svirala je godba dravske divizije. —

V II. abonma koncertu Filharmonične družbe se nam je predstavil zagrebški kvartet Zepić-Miranov, mlado komorno udruženje, ki nas je seznanilo s kvartetom v A duru belgijskega skladatelja Jongena, s slovenskim kvartetom ruskega skladatelja Glazunova in klavirskim kvintetom Poljaka Rožičkega, pri katerem je sodeloval pianist Dumitrič. Kvartetovo prednašanje vseh treh zanimivih del je zelo zadovoljilo maloštevilne posetnike koncerta. Smo pač pred pustom in huppa, huppa slavi svoje zmage!

Ljubljanska opera. V torek je bila prva predstava Bittnerjeve »Smrtne tarantele« v skoro razprodanem gledišču. Ba je lepo uspela. Po prihodnjih predstavah poročamo.

Gospodarstvo.

× Službeni tečaji za februar. Finančno ministrstvo je določilo za čas od 1. do 28. februarja t. l. sledeče službene tečaje: 1 napoleonor 239, 1 turška lira 270, 1 angleški funt šterling 296.50, 1 dolar 62, 1 zlata nemška marka 14.75, 1 poljski zlot 12, 100 francoskih frankov 335, 100 švicarskih frankov 1195, 100 italijanskih lir 258, 100 belgijskih frankov 311, 100 holandskih goldin. 2500,

100 čeških kron 186, 100 rumunskih levjev 32.50, 100 bolgarskih levov 45, 100 danskih kron 1107, 100 švedskih kron 1670, 100 norveških kron 953, 100 španskih peset 880, 100 grških drahem 110, 1 milijon avstrijskih kron 878, 1 milijon madžarskih kron 860 dinarjev.

× Izvoz našega tobaka. Uprava monopolov dosedaj ni mogla prodati onih 5 milijonov kig tobaka, ki so že popolnoma pripravljeni za izvoz. V vsem ima uprava monopolov 20 milijonov kilogramov tobaka na prodaj, za kar bi imela dobiti 600 do 700 milijonov dinarjev. Kakor se sedaj poroča iz Beograda, bo monopolska uprava prodala pet milijonov kilogramov tobaka Poljski. Poljski listi pozdravljajo nakup jugoslovanskega tobaka in priporočajo, da bi se nakup izvršil brez posrednikov.

× Jajčni trg. Prekupci plačujejo jajca komad po 1.25 do 1.50 dinarja. Izvoz je slab radi močne inozemske konkurence.

LJUBLJANSKA BORZA.

dne 29. januarja 1924.

Vrednote.

2½% drž. renta za voj. škodo den. 126½, blgo 127, 7% invest. posojilo iz l. 1921, den. 65½, Celjska pos. den. 209, blgo 212, Ljublj. kred. bka den. 227, Merk. bka den. 124, blgo 127, I. hrv. šted. den. 897, blgo 902, Slav. bka den. 72, blgo 80, Strojne tov. in livarne den. 147, Trbov. prem. dr. den. 408, Združene papirnice den. 100, Split. cement portland 1390, 4½% kom. zad. dež. bke den. 90.

Produkti.

Remeljni 70/70, 80/80, 35/70, 40/80, 100/100 fko Podbrdo kol. 1 vagon den. 550, blgo 560, zaklj. 550, hrastovi frizi od 4—9, od 25—60 I. in II., fko Postojna, 1 vagon den. 1380, blgo 1390, zaklj. 1380, deske 25 mm, monte, fko naklad. postaja blgo 565, bukova drva, 1 m dolž., sepi, seč., fko naklad. post., blgo 21, pšenica dom. fko Lj. 475, otrobi pšenični fko Postojna 240, koruza nova dobava febr., Post. trans. 300, oves srbski, par. Lj., 330, oves bački par. Lj. 370.

Curih, 29. januarja. Beograd 8.475, New-York 518.10, Pariz 28.05, London 24.84, Milan 21.60, Praga 15.425, Sofija 3.7775, Bukarešta 2.725, Dunaj 0.0073, Budimpešta 0.0072.

Zagreb, 29. januarja. Pariz 330.50—335.50, London 293.40—296.40, Praga 181—184, Trst 255—258, New York 60.78—61.78, Curih 11.81—11.91, Dunaj 0.0856—0.0876.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Oglasi

v »Narodnem Dnevniku«
so imeli vedno
uspeh.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!
Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje,
modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago.
Telefon 913

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz
vinskega kisa.

➡ Zahtevajte ponudbo! ➡

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta štev. 1 a, II. nadstropje.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Mestni trg štev. 6

ker ima že nad

10.000.000—Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodneje.

... Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in poroštvo. ...